

Llistat no exhaustiu de riscos o desviacions amb identificació d'influència de les variables gènere i sexe

CODI	CODIFICACIONS D'ACORD AMB L'ORDRE TAS/2926 / 2002 DE 19 DE NOVEMBRE / TIPOLOGIA DE RISCOS	Variable gènere	Variable sexe
10	Desviació per problema elèctric, explosió, foc, sense especificar.	Sí (1)	No (2)
Riscos seguretat vinculats a emergències			
20	Desviació per desbordament, abocament, fuga, vaporització, emanació, sense especificar.	Sí (3)	Sí (4)
Riscos higiènics vinculats a productes químics			
30	Ruptura, fractura, relliscada, caiguda, enderroc, d'agent material sense especificar.	No (5) Només per segregació	No (6)
Riscos seguretat vinculats a agents materials			
40	Pèrdua del control de màquines, mitjans de transport, equip de càrrega, eina de mà, objecte, animal, sense especificar.	No (7) Només per segregació	Sí (8)
Riscos de seguretat vinculats a equips, màquines, etc.			
50	Relliscada o entrebancada amb caiguda – caiguda de persones – sense especificar.	No (9) Només per segregació	No (10)
Riscos de seguretat vinculats a instal·lacions			
60	Moviment del cos sense esforç físic (en general provoca una lesió externa) – sense especificar.	No (11) Només per segregació	No (12)
Riscos de seguretat vinculats als espais de treball			
70	Moviment del cos com a conseqüència de o amb esforç físic (en general provoca una lesió interna) – sense especificar.	Sí (13)	Sí (14)
Riscos ergonòmics			
80	Sorpresa, por, violència, agressió, amenaça, presència – sense especificar.	Sí (15)	No (16)
Risc d'agressions, assetjament, etc..			

CODI	CODIFICACIONS D'ACORD AMB L'ORDRE TAS/2926 / 2002 DE 19 DE NOVEMBRE / TIPOLOGIA DE RISCOS	Variable gènere	Variable sexe
Risc biològic		No (17) Només per segregació	No (18)
Exposició al soroll		No (19)	No (20)
Exposició a vibracions		No (21)	No* (22)
Exposició al fred i la calor		No (23)	Sí (24)
Exposició a radiacions		No (25)	No (26)
Fatiga visual		No (27)	No (28)
Fatiga vocal		No (29)	No (30)
Nocturnitat i treball a torns		No (31)	Sí (32)
Riscos psicosocials		Sí (33)	No (34)

- 1) L'exposició diferencial per raó de gènere pot venir donada perquè, derivat dels mandats socials de gènere, hi hagi un biaix en la participació en els equips d'emergència, en els quals majoritàriament participen els homes, sobretot en les funcions d'intervenció. Aquest fet incidiria en l'exposició diferencial al risc. Cal preguntar-ho a l'organització en concret durant la presa de dades per l'avaluació, per determinar aquest possible factor diferencial.
- 2) No disposem de referències bibliogràfiques o científiques en les quals les diferències biològiques per raó de sexe puguin incidir en una exposició o conseqüència diferencial envers l'electricitat o el contacte amb el foc.
- 3) El factor multiexposició, derivat de la divisió sexual del treball, incideix en una major exposició de les dones al risc químic pel que fa als productes de la neteja assimilables als d'ús domèstic. Alhora, cal considerar que no hi ha recerca sobre com afecten els valors límit en funció de la variable sexe.
- 4) Hi ha diferències biològiques en relació al sexe que influeixen en el nivell d'exposició i de conseqüència de les substàncies químiques liposolubles, que són més fàcils d'acumular en les persones amb més teixit gras, motiu pel qual els cossos femenins bioacumulen químics dels productes que estan en el medi ambient i en els llocs de treball en major mesura (Valls-Llobet, 2006). Tanmateix, actualment no hi ha valors límits ambientals diferenciats segons per sexe i s'ha reconegut que pot haver-hi errors per un biaix androcèntric en els estudis realitzats. Hi ha estudis epidemiològics reconeguts i evidències científiques que hi ha diferències entre homes i dones en el sistema endocrí, i que l'exposició a alteradors endocrins comporta conseqüències marcadament diferents.
- 5) No es disposa de referències sobre una afectació diferencial en funció del gènere, a part de la derivada d'una segregació horitzontal en els llocs de treball, funcions i tasques vinculades a un contacte diferenciat amb els agents materials.
- 6) No s'ha considerat cap incidència de la variable sexe.
- 7) No es disposa de referències sobre una afectació diferencial en funció del gènere, a part de la derivada d'una segregació horitzontal en els llocs de treball, funcions i tasques vinculades a un ús diferenciat de màquines, mitjans de transport, equips de càrrega, eines de mà, etc.. O bé, una conducta apresada per una socialització sexista, Per exemple l'afectació al cycle menstrual amb l'exposició al cadmi (associat a l'endometriosis) i afectació en la menopausa amb l'exposició al Plom.

- en la qual els homes, estadísticament, presenten més conductes de risc que les dones en la conducció i maneigament de màquines.
- 8) El disseny de les màquines, de les eines de mà i dels elements d'acomodació i seguretat dels mitjans de transport segueixen un patró androcèntric. Aquest patró incideix en un menor control de la maquinària, de les eines de mà o dels vehicles en totes aquelles anatomies que no segueixen el patró androcèntric; o bé, una major possibilitat de causar un dany en aquestes mateixes. Per exemple, la seguretat dels vehicles, com l'element de subjecció del cinturó, no està adaptada a la mida mitjana de l'anatomia femenina.
- 9) No es disposa de referències sobre una afectació diferencial en funció del gènere, a part de la derivada d'una segregació horitzontal en els llocs de treball, funcions i tasques vinculades a l'ús de diferents zones de les instal·lacions.
- 10) No s'ha considerat cap incidència de la variable sexe. En aquells casos que es realitzen treballs en alçada i que cal proteccions col·lectives, sí cal considerar que no sempre estan adaptades a la mida mitjana dels cossos femenins, tot i que aquest element es considera en l'apartat de proteccions col·lectives.
- 11) No es disposa de referències sobre una afectació diferencial en funció del gènere, a part de la derivada d'una segregació horitzontal en els llocs de treball, funcions i tasques vinculades a un ús diferenciat dels espais de treball.
- 12) No s'ha considerat cap incidència de la variable sexe.
- 13) El factor multiexposició, derivat de la divisió sexual del treball, incideix en una major exposició de les dones al risc ergonòmic, perquè les tasques domèstiques i de cures suposen una exposició al mateix tipus de risc, donat que tenen molts factors en comú amb els treballs remunerats amb risc ergonòmic per postures forçades i moviments repetitius. Per tant, augmenta les hores d'exposició als mateixos riscos, no descansant el suficient i augmentant l'acumulació de la fatiga.
- 14) El disseny androcèntric dels llocs de treball, dels equipaments, del mobiliari, de la maquinària, etc.. dificulta l'adequació als llocs de treball de les anatomies que no segueixen aquest patró. Aquesta falta d'adequació en el disseny provoca un desavantatge ergonòmic i, per tant, un augment en l'exposició al risc de postures forçades tant dinàmiques com estàtiques i d'aplicació de la força. Alhora, hi ha diferències biomecàniques en l'aplicació de la força i la resistència al pes: estudis biomecànics han evidenciat el valor definit com a tolerable de la càrrega discal diferent per sexe, prop de 275 kg per a dones i 400 kg per a Homes, anomenat "límit d'acció"; també el valor de trencament de la unitat disc-vertebral, que és prop de 580 kg per a homes i 400 kg per a dones (NTP 907: 2011).
- 15) Les dades estadístiques mostren una exposició diferencial a la violència laboral en funció del gènere. Les dones registren major percentatge de comportaments socials adversos en el treball, sobretot assetjament sexual i discriminacions. Les dones presenten una major incidència de les agressions i assetjaments sexuals i pel fet de ser dones, i les persones del col·lectiu LGTBIQ+ presenten una major incidència d'agressions i assetjaments LGTBIfòbics.
- 16) No s'ha considerat cap incidència de la variable sexe.
- 17) No es disposa de referències sobre una afectació diferencial en funció del gènere, a part de la derivada d'una segregació horitzontal en els llocs de treball, funcions i tasques vinculades a l'atenció i cura directa de persones o bé major contacte estret.
- 18) No es disposa de referències sobre una afectació diferencial en funció del sexe. Alhora, cal considerar que no hi ha recerca sobre com afecten de forma diferencial en funció del sexe determinats agents patògens.
- 19) No es disposa de referències sobre una afectació diferencial en funció del gènere, a part de la derivada d'una segregació horitzontal en els llocs de treball, funcions i tasques vinculades a l'exposició diferencial al soroll.
- 20) No es disposa de referències sobre la incidència de la variable sexe.
- 21) No es disposa de referències sobre una afectació diferencial en funció del gènere, a part de la derivada d'una segregació horitzontal en els llocs de treball, funcions i tasques vinculades a l'exposició a les vibracions
- 22) En general, no es disposa de referències sobre la incidència de la variable sexe; sí que s'ha detectat que els cossos femenins són més propensos a les nàusees pel moviment i que la prevalença es dedueix pel factor edat (NTP 784:2007)
- 23) No es disposa de referències sobre una afectació diferencial

- en funció del gènere, a part de la derivada d'una segregació horitzontal en els llocs de treball, funcions i tasques vinculades a l'exposició diferencial al fred i la calor.
- 24) Hi ha valors per calcular el metabolisme basal diferents en funció del sexe: es pot considerar-se com una bona aproximació 44 w/ m² per als homes i 41 w/m² per a dones (corresponen aproximadament al metabolisme basal d'un home d'1,7 metres d'alçada 70 kg de pes i 35 anys d'edat, i d'una dona d'1,6 metres d'alçada, 60 kg de pes, i 35 anys) (NTP 1011:2014).
- 25) Pel que fa a l'exposició al fred: la velocitat de refredament dels peus i de les mans és més gran en dones pel que presenten més risc de patir lesions a les extremitats. En canvi, en termes de refredament general, les dones semblen ser més tolerants a l'estrès per fred (especialment en aigua freda) a causa del major gruix de la capa de greix subcutània que proporciona més aïllament (NTP 1.036:2015).
- 26) No es disposa de referències sobre una afectació diferencial en funció del gènere, a part de la derivada d'una segregació horitzontal en els llocs de treball, funcions i tasques vinculades a l'exposició diferencial a les radiacions.
- 27) No es disposa de referències sobre la incidència de la variable sexe.
- 28) No es disposa de referències sobre una afectació diferencial en funció del gènere, a part de la derivada d'una segregació horitzontal en els llocs de treball, funcions i tasques vinculades a l'exposició diferencial a la fatiga visual (ús ininterromput de pantalles, il·luminació insuficient en funció de la ubicació diferencial).
- 29) No es disposa de referències sobre la incidència de la variable sexe. Pot influir una mala adequació ergonòmica del lloc de treball (angles de visió desfavorables i la presència de reflexes).
- 30) No es disposa de referències sobre una afectació diferencial en funció del gènere, a part de la derivada d'una segregació horitzontal en els llocs de treball, funcions i tasques vinculades a l'exposició diferencial a la fatiga vocal.
- 31) No es disposa de referències sobre la incidència de la variable sexe.
- 32) No es disposa de referències sobre una afectació diferencial en funció del gènere, a part de la derivada d'una segregació horitzontal en els llocs de treball, funcions i tasques que comportin horaris i torns diferents en funció del gènere.
- 33) Estudis provats sobre la alta correlació entre el treball nocturn i el càncer de pit: els resultats mostren que entre les dones pre-menopàusiques el treball nocturn (definit com a mínim tres hores entre la mitjanit i les 5 del matí) augmenta el risc de càncer de pit en un 26%; el risc sembla ser particularment al entre les dones que han treballat més de dues nits a la setmana durant més de 10 anys, i els resultats també mostren que el risc disminueix després d'interrompre el treball nocturn (CCOO Ictas:2021). Tenir en compte aquesta dada a l'hora de valorar el nivell de conseqüència del risc del treball nocturn si la plantilla avaluada presenta població biològicament femenina.
- 34) Demostrada una major prevalença de danys en la salut mental de les dones respecte dels homes per la falta de desconnexió associat al treball de cures ininterromput; considerar el factor de la multiexposició i la major incidència de la doble presència. La precarietat laboral, i les desigualtats laborals presents en el mercat de treball per gènere, són variables intermèdies que influeixen en els resultats de l'exposició als factors de risc psicosocial, augmentant la incidència en les dones. No es disposa de dades i referències sobre com pot influir el gènere en la percepció dels factors psicosocials.